

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

06.10.2017 г.

Асоциацията на индустриалния капитал в България в медиите

[АИКБ](#)

✓ ПЪРВИ РЕЗУЛТАТИ ОТ РАБОТАТА НА БИЗНЕС ДЕЛЕГАЦИЯТА, ПРИДРУЖАВАЛА ПРЕЗИДЕНТА РУМЕН РАДЕВ В ПОЛША

Двете най-големи работодателски организации в България и Полша подписаха партньорско споразумение

В периода 4-6 октомври 2017 г. Президентът на Република България г-н Румен Радев направи посещение в Полша, в рамките на което на 5 октомври във Варшава се проведе бизнес форум за деловите среди от двете държави.

Председателят на Управителния съвет на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ), г-н Васил Велев взе участие във форума и в двустранните срещи между представителите на българските и полски компании. След доброто координиране на състава на българската бизнес делегация от страна на Изпълнителната агенция за насърчване на малките и средните предприятия и президентската администрация това посещение очерта по-нататъшно партньорство в областите: машиностроене, електроника и електротехника, продукти и услуги на информационните и комуникационните технологии, строителство, транспорт и логистика, хранително-вкусова промишленост, биотехнологии, химия, фармация и медицинска апаратура, туризъм и др. Бизнес форумът си постави за цел да насърчи директните контакти между българския и полския

бизнес при създаване на благоприятни условия за развитие на двустранните търговски отношения, производственото коопериране, внедряването на добри производствени и търговски практики, създаването на бизнес партньорства, трансфер на знания и технологии и др.

На форума, в които взеха участие 55 представители на български фирми и над 170 полски компании обръщение към двете бизнес делегации направиха и двамата президенти, акцентирайки върху растящия стокообмен и туристопоток, дружеските отношения между двата народа и значителния потенциал за развитие на взаимноизгодно сътрудничество. Презентации на икономическите показатели, бизнес средата и възможностите за инвестиции в двете страни направиха ръководителите на агенциите за инвестиции.

Председателят на Управителния съвет на АИКБ, г-н Васил Велев взе участие в последваща среща-дискусия на Президент Радев с българската бизнес делегация, като акцентира върху редица успешно проведени реформи в Полша, от които можем да заимстваме опит и в частност доброто регулиране на трудовата имиграция, както и на необходимостта от координирано взаимодействие на двете страни в ЕС по редица въпроси от общ интерес. На форума бяха сключени редица договори между компании от двете страни с общ обем над 135 млн. евро.

Съществена част от успеха на бизнес делегацията, придружаваща президента на Република България Румен Радев в Полша, е и Партньорското споразумение на АИКБ с Конфедерацията на полските работодатели. Конфедерацията е най-голямата организация на деловите среди в Полша, която от 1991 г. представлява интересите на бизнеса и е активен участник в социалния диалог, следи всички етапи на законодателната работа в министерствата, правителствата, Сейма и Сената на Република Полша и работи за укрепване на механизма за обществени консултации.

Председателят на Асоциацията на индустриалния капитал в България, г-н Васил Велев заедно с президента на Конфедерацията на полските работодатели, г-н Анджеј Малиновски приветстваха постигнатото споразумение. Двете организации на бизнеса се договориха да работят съвместно за насърчване на инвестициите и търговията между членовете на техните организации. Основната цел на двете работодателски организации ще бъде подобряване на условията за правене на бизнес, като те ще съдействат за премахване на всички бариери, ще координират действията си като работодатели на европейско и международно равнище в интерес на икономиките на двете страни.

Прилагаме прессъобщение от събитието в [PDF](#) формат

✓ Председателят на АИКБ поднесе цветя на паметника на Джон Атанасов в София

Преди 2 дни отбелязахме 114 години от рождението на Джон Атанасов – създателят на компютъра. По този повод председателят на Асоциацията на индустриалния капитал в България, г-н Васил Велев отдаде почит на голямото дело на американския учен с български корени, физик, математик и електроинженер, създател на сметачна машина с отделна памет, по-късно призната за първия електронен, непрограмируем компютър с регенеративна памет, известен като компютър на Атанасов-Бери.

Асоциацията на индустриалния капитал в България винаги е подкрепяла създаването и развитието на интелектуалния потенциал на българските учени и на младите хора в страната. За най-представителната на национално равнище работодателска организация развитата икономика и образованата нация са национални приоритети, за които тя продължава да работи последователно и неуморно.

С този жест на преклонение пред „създателя на бъдещето“ Джон Атанасов, АИКБ отдава дължимото признание на големия изобретател на 20-ти век. Защото големите открития не са плод само на случайността. Талантът е въпрос на любов, а в случая това са познанията в областта на точните науки и най-вече математиката. Именно там са и най-големите постижения, и десетките златни медали от международни конкурси за младите ни математици, с които всеки българин се гордее и които могат да станат фактора за ускорен икономически растеж и просперитет на страната.

Важни обществено-икономически и политически теми

Капитал

✓ Радев: Полският бизнес да дойде в България

На икономически форум във Варшава президентът Румен Радев призова полският бизнес да засили позициите си в България.

Президентът Румен Радев представи днес във Варшава предимствата за инвестиции в страната ни на Полско-български икономически форум, в който участваха представители на 55 български и 170 полски компании, съобщи прессекретариата на държавния глава.

Заедно със своя полски колега Анджей Дуда, българският президент потвърди готовността на институциите в двете страни да работят за по-добрата свързаност между България и Полша в интерес на гражданите и бизнеса.

„През последните години България има стабилни икономически макропоказатели и нисък дефицит, както и предимство със своето стратегическо положение“, заяви държавният глава.

Румен Радев подчерта, че от територията на България бизнесът може да получи бърз достъп и до пазарите в Близкия изток, Азия и Африка.

„Водещите кредитни агенции потвърдиха в началото на тази година стабилния краткосрочен и дългосрочен кредитен рейтинг на България. В нашата страна продължават да се изграждат индустриални зони със съответната инфраструктура и комуникации, както и технологични паркове“, каза Румен Радев и коментира, че това предоставя привлекателни условия за инвеститорите.

„България провежда реформа в своята образователна система, повишава се квалификацията на човешкия капитал и имаме всички предпоставки да постигнем съвместни успехи“, допълни президентът.

В рамките на икономическия форум бяха подписани шест договора на стойност над 30 млн. евро и държавният глава изрази увереност, че това е поредна успешна стъпка в двустранното икономическо партньорство.

„Длъжни сме да задълбочим сътрудничеството си, защото не само светът е глобален, а и предизвикателствата. За да бъдем конкурентноспособни трябва да обединяваме както усилията, така и възможностите си“, каза още държавният глава.

„Истински бизнес се прави там, където има интереси, но още по-добър бизнес се прави там, където има доверие. Между България и Полша има исторически обосновано доверие за създаването на ефективен бизнес“, подчерта още държавният глава.

По думите на Румен Радев инициативата „Три морета“ дава възможност за всички държави от Източна Европа да подобрят свързаността си и да постигнат много по-интензивни контакти на бизнеса и гражданите.

Президентът покани и представителите на българския бизнес да се възползват от водещото място на Полша в редица сектори, не само за реализацията на инфраструктурни проекти, но и в областта на информационните технологии.

Президентът Анджей Дуда отбеляза от своя страна, че българският бизнес може да реализира повече успешни проекти на полския пазар, както и съвместни партньорства за реализирането на общи инфраструктурни проекти.

Като перспективни сфери на двустранното икономическо сътрудничество Анджей Дуда откри енергетиката, специализираната продукция и засилването на партньорството на малките и средните предприятия от България и Полша.

„Желаем в по-голяма степен да увеличим иновативността и атрактивността на предлаганите от Полша продукти. Нови решения, приети от нови съвместни предприятия, биха увеличили атрактивността ни на българския пазар“, заяви още полският държавен глава.

✓ Отпада изискването за свидетелство за съдимост

Правителството прие нужните промени в Закона за ограничаване на административното регулиране

Държавната администрация повече няма да има право да искат от гражданите да им представят свидетелство за съдимост. Днес правителството одобри промени в Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност и ако те бъдат одобрени окончателно от Народното събрание, държавните органи ще трябва да си събират сами информацията по служебен път.

Свидетелството за съдимост е един от най-често срещаните удостоверителни документи, които се изискват от гражданите в рамките на административни производства, въпреки че данните са налични в друга администрация. С предлаганите промени би трябвало да се постигне значително намаляване на административната тежест както от гледна точка на време, така и от гледна точка на разходи за гражданите във връзка с получаването на услугата.

По думите на вицепремиера Томислав Дончев с тази мярка гражданите ще дават 3.8 млн. лв. по-малко годишно на администрацията. След заседанието на кабинета в Евксиноград вицепремиерът посочи, че само за първото полугодие на тази година издадените свидетелства за съдимост са 412 000. По думите му това е една от най-търсените услуги от гражданите. В същото време тя се е превърнала през годините и в символ на бюрокрацията и не случайно това беше първият документ, който Борисов "нареди" да отпадне през юни след среща с кметове, институции и браншови организации, посветена на мерките за намаляване на административната тежест и облекчаване на режимите за работа с гражданите.

Investor.bg

✓ ББР подобри съотношението индиректно към директно кредитиране

За девет месеца държавната банка намали оперативните си разходи с 16% на годишна база

За деветте месеца на тази година Българската банка за развитие промени съотношението на индиректното и мандатно кредитиране към директни заеми, което достигна 49:51, при 40:60 към 31 декември 2016 г., съобщи от държавната банка.

Това подобрение е съществено и ключово за кредитната институция, защото беше заложено като цел в стратегията на банката, която планира до 2020 г. индиректното кредитиране да достигне 60% от активите ѝ.

Към 30 септември печалбата на ББР преди облагане с данъци и на индивидуална база е в размер на 25,254 хил. лева.

В банката изчисляват, че нетният доход преди обезценка достига 33,615 хил. лева, което е годишен ръст от 15%.

Заделяните през деветте месеца допълнителни обезценки срещу поет риск са в размер на 10,158 хил. лева.

Оперативните разходи са с 16% под бюджетиранияте, като икономии се отчитат по всички контролирани подбюджети.

Балансовото число на банката към 30 септември 2017 г. достига 2,197 млрд. лева.

Към 30 септември привлечените от международни финансови институции средства достигат 749,186 хил. лева.

С подписването на договора за финансиране с Китайската Ексим банка (28 септември) годишният план на ББР по тази балансова позиция е на практика изпълнен, поясняват от ББР.

От държавната банка отчитат, че особено интензивно се развива програмата за разширяване на индиректното кредитиране, в която партньор на ББР е Европейската инвестиционна банка (План „Юнкер“).

След като бяха одобрени първите десет банки партньори, предстои фактичното стартиране на кредитния процес.

От ББР напомнят, че със стабилните си финансови показатели банката изпълнява проектите си по внедряване на Международния стандарт за финансово отчитане (МСФО) 9, както и цялостното развитие на кредитната институция.

✓ Три нови разходни стандарта сменят делегираните бюджети на училищата

Механизмът на финансиране ще е такъв, че по-малките училища в отдалечени райони ще получават повече пари, за да привличат учители

През следващата година ще бъдат въведени три разходни стандарта, с които ще се формират средствата за финансиране на училищата и детските градини, съобщи пред журналисти министърът на образованието и науката Красимир Вълчев.

По думите му така ще се усъвършенства сегашният модел на финансиране на образователните институции и той ще стане по-балансиран и по-справедлив, предава БТА.

След голямата учителска стачка през 2007 г. училищата се финансират чрез делегирани бюджети, които зависят от броя на учениците в тях. За тези десет години училищата с малко ученици изпитваха затруднения заради ниските си бюджети и имаха недостиг на средства за заплати и режийни разходи.

Първият стандарт за финансиране се предвижда да е за ученик, вторият - за група или за училищна паралелка, а третият стандарт ще е за образователна институция - детска градина или училище, обясни министър Вълчев. По думите му те няма да зависят от големината на училището, но ще остане механизмът за формулата, според която ще се отчитат местни и специфични фактори, и това ще доведе до повече средства за по-малките училища, които са в отдалечени райони.

Това е израз на политиката ни да компенсираме младите преподаватели да заемат учителска длъжност в тези училища, тъй като младите учители предпочитат да работят и живеят в големия град и те трябва "да бъдат овъзмездени", когато преподават в отдалечени населени места, коментира образователният министър.

Той съобщи, че ще има и отделни средства за училища, в които има "концентрация" на деца и ученици от уязвими групи, с които се работи по-трудно. За тези деца е необходима повече педагогическа и самостоятелна работа, както и повече педагогически персонал в екипите за обхващане и задържането им в училище, каза министър Вълчев.

Той допълни, че за децата и учениците от уязвимите групи трябва да има повече допълнителни обучения за изучаване на български език в предучилищната възраст и в началния етап, както и повече обучения за преодоляване на образователните им дефицити.

Предвижда се средствата за разходните стандарти, по които детските градини и училищата получават финансиране, да се увеличат с 360 млн. лева за 2018 г., каза министър Вълчев. Той обясни, че 240 млн. лева от тях ще са за целогодишното увеличение на учителските заплати. За увеличението им с 15 процента от 1 септември до края на годината бяха отпуснати 80 млн. лева.

Общо 90 млн. лева са предвидени заради промяната на формулата на финансиране на училищата и заради двата критерия - за отдалечени и малки общини, и за училищата и детските градини с повече деца и ученици от уязвими групи.

С 32 млн. лева ще бъдат увеличени средствата за обезпечаване на новата минимална работна заплата в страната, която засяга непедagogическия персонал, и за увеличената осигурителна вноска, за да не са те "за сметка на училищните бюджети", обясни министърът.

EconomyNews.bg

✓ 4% ръст за 2017 очаква МФ

Есенната макроикономическа прогноза на Министерството на финансите отразява по-доброто представяне на българската икономика през първата половина на 2017 г., което от своя страна намери отражение и в повишаване на оценките за икономическия растеж в рамките на прогнозния период 2017–2020 г. Прогнозата отчита актуални към момента на нейното изготвяне допускания за международната среда по отношение на външното търсене и цените. В сравнение с пролетната прогноза, очакванията за развитието на европейската и световната икономика показват по-съществена положителна промяна през 2017 г., а оценките за динамиката на международните цени на петрола и неенергийните суровини са леко занижени.

Реалният растеж на БВП през първата половина на 2017 г. възлезе на 3.7%, а за цялата 2017 г. се очаква да достигне 4.0%, движен от вътрешното търсене и най-вече от частното потребление (4.3%). Общото брутообразуване в основен капитал също ще се повиши с 3.4%, в съответствие с очакваната благоприятна динамика на частните и публични инвестиции. В периода 2018–2020 г. вътрешното търсене ще продължава да бъде водещ фактор за нарастването на икономическата активност в страната, като се очаква реалният растеж да остане на ниво от 3.9% и през трите години. В сравнението с пролетна прогноза са завишени очакванията при потреблението и инвестициите, докато оценките за приноса на нетния износ са понижени. Тенденцията на изпреварващо нарастване на вноса над износа на стоки ще се запази до края на прогнозния хоризонт, което ще доведе до плавно нарастване на търговския дефицит до 3% от БВП през 2020 г.

В условията на по-благоприятните очаквания за растежа на БВП, оценките за динамиката заетостта през 2017 и 2018 г. са също завишени спрямо предходната прогноза, но през следващите две години техният растеж ще се забави поради по-бързото изчерпване на потенциала за нарастване на заетите и влиянието на демографското развитие в средносрочен план. Положителните очаквания за инфлацията се запазват в резултат от допусканията за повишение на международните цени на петрола и неенергийните суровини, и нарастване на вътрешното търсене. Кредитирането за частния сектор ще продължи да се ускорява и ще достигне 6.7% в края на прогнозния период, отчитайки предвижданията за повишаване на икономическата активност в т.ч. потреблението на домакинствата и ускореният растеж на инвестициите.

Основните рискове пред реализиране на прогнозата, са свързани с развитието на външната среда, динамиката на международните цени, както и неблагоприятните демографски тенденции в странат, както и евентуално по-добро от очакваното усвояване на европейските средства.

[В. Дума](#)

✓ Евродепутатите ни с обща позиция по пакета за мобилността в ЕС

Българските евродепутати излязоха с обща позиция по законодателния пакет за мобилността в Европейския съюз. Позицията бе инициирана от Петър Курумбашев, член на ЕП от Групата на Сид, и Ангел Джамбазки, член на Европейския парламент от Групата на ЕКР.

Според евродепутатите ни доброто функциониране на европейския пазар не трябва да е обвързано с рестриктивни правила, които не отчитат спецификите на транспортния сектор и ограничават свободното движение на стоки и хора. Те призовават да не се допуска фрагментиране на единния европейски пазар и неспазване на основни свободи на ЕС.

Считаме, че с оглед изключителната мобилност на работната ръка в сектора, включването на международния транспорт и каботаж в обхвата на законодателството за "командированите работници", не е обосновано и би имало силно негативно влияние върху транспортния сектор в Централна и Източна Европа, както и отражение върху цялата европейска икономика, е позицията на евродепутатите ни.

Според тях трябва да отпадне задължението за ползване на редовната седмична почивка извън борда на превозното средство. Евродепутатите ни са на мнение, че изискването за завръщане на водача „у дома“ на всеки три седмици също поставя превозвачите пред сериозно предизвикателство.

✓ ЕК препоръча да намалим университетите от 52 на 10

Българските учени отвърнаха, че първо искат по-голямо финансиране, а после да се правят реформи

Системата от висши училища и научни организации в България е много фрагментирана и за да се подобри качеството на научните изследвания, е необходимо университетите да бъдат намалени до 10, а финансирането за тях да бъде увеличено двойно. В момента те са 52. Това е една от главните препоръки от партньорското изследване за подобряване на оценката и финансирането на научните организации и висшите училища у нас, заключенията от което бяха представени вчера пред научна общност от проф. Люк Соте, съветник на еврокомисаря за изследвания, наука и иновации Карлос Моедас и ръководител на експертната група по проучването. Окончателният доклад от него се очаква да излезе в края на годината. "Българската система на финансиране на научните изследвания е като мармалад - колкото по-малко има, толкова по-тънко се размазва на филията, която е голяма. И да се увеличат средствата, мармаладът пак ще се разстеле тъничко", онагледил регистрираната отвън родна картина проф. Соте. Според него страната ни трябва да се справи с фрагментацията сега, защото останалата част от света вече се глобализира в научната сфера. "Не чакайте повече! Следвайте естонския и датския пример", апелира той. В Дания университетите от 30 са били намалени на 8.

Експертът посочи, че неписаният стандарт е на един университет да се падат 1 млн. жители, т.е. в България е най-добре висшите училища да се сведат до осем, и то такива, които имат за основна мисия да се развиват научно. "Четири университета могат да бъдат изследователски и четири - предприемачески. Един академичен вуз, който да набляга на следдипломните степени, би могъл да бъде създаден от БАН, а друг - селскостопански университет - от Селскостопанската академия, т.е. общо 10 за страната ви", обобщил проф. Соте, според когото страната ни е световен шампион по брой научни институти. Той призова да се извършат структурни промени във вузовете, както и да се удвои финансирането за тях. Според него, ако повече средства се дават за по-малко вузове, ще се пресече "порочният кръг в системата".

Част от представителите на българската научна общност обаче реагираха бурно на препоръките. Председателят на БАН акад. Юлиан Ревалски подкрепи идеята за финансиране според резултатите, но изрази мнение, че по-важна от наличието на много институти е "спойката" между тях, както било в неговата институция. Той даде пример с Германия, която имала много повече институти, и препоръча да се наблегне на другите проблеми в сферата - намаляващите научни работници, ниските стипендии за докторантите, както и недостатъчното държавно финансиране за фонд "Научни изследвания". "Не фрагментацията е най-големият проблем на българската наука, а учените у нас, които са 7 пъти по-малко от останалите страни. Групата на учените изчезва, гилдията застарява", коментира и проф. Лъчезар Аврамов. Проф. Соте обаче остана непреклонен, заявявайки, че всяка успешна научна организация би привлякла младите, което не би могло да стане при сегашното финансиране на толкова много организации.

Щекотлив се оказа и въпросът дали първо да се осъществят реформите и после да се даде допълнително финансиране за тях, или обратното - да се действа по схемата "първо парите, после резултатите". От ЕК са твърдо "за" първия вариант, нашите учени обаче са категорични, че той е неприложим тук, тъй като това означава броят на учените ни да падне под критичния минимум. "Все едно ни казват: "Първо ни покажете рибата, после ще ви дадем червейчето", реагираха учените ни и призоваха да не се забравят обезщетенията, които се дължат по Кодекса на труда при уволняването на десетки служители.

ГЛЕДНА ТОЧКА

Просветният министър Красимир Вълчев коментира, че докладът "несъмнено е полезен". Според него, за да се решат проблемите в научната сфера, на първо място, е нужен диалог от двете страни, които без излишни емоции да се разбират. "Действително липсата на млади учени е основен проблем у нас, но също така имаме неефективна научна структура и всички допълнителни средства не биха дали търсения резултат, ако няма реформи", коментира той.

✓ Пръстов отпечатък ще гарантира по-сигурно плащане по интернет

Разплащанията по интернет или чрез мобилния телефон ще станат по-защитени от злоупотреби. Това предвижда нов закон за платежните системи, който вече е одобрен от Министерския съвет. Една от опциите в закона е доставчиците на платежни услуги да въведат идентификация на платяца чрез пръстовия му отпечатък или ириса на окото.

В момента най-често плащанията по интернет или чрез мобилния телефон се удостоверяват с пароли. Допълнителна защита са еднократните кодове за потвърждение, които може да бъдат генерирани от токен устройства или получени с SMS или мейл.

В бъдеще обаче доставчиците на платежни услуги ще трябва да затегнат правилата за електронно разплащане. Те ще трябва да използват поне два независими елемента за идентификация на клиентите си, категоризирани като: знание (нещо, което само ползвателят знае - парола), притежание (нещо, което само ползвателят притежава - еднократните кодове, получени по токен устройства, телефони или електронна поща) и характерна особеност (нещо, което характеризира ползвателя). Третият елемент на практика означава биометрични данни като пръстов отпечатък или разпознаване на ириса.

На пазара, включително и у нас, вече има доставчици на платежни услуги в интернет, които предлагат пръстова идентификация. Предстои обаче Европейската комисия да приеме регулаторни технически стандарти за задълбоченото установяване на идентичността на клиентите. Компаниите ще имат 18 месеца след влизането им в сила, за да приведат дейността си в съответствие с техните изисквания.

✓ Профилът на българския учител

Профилът на българският учител е: с висше образование "бакалавър" или "магистър" (93 на сто от учителския персонал), от женски пол (84 на сто от всички учители у нас) и над 50-годишна възраст (48 на сто от българските учители). Това показват данни от анализ на Евростат по повод днешния 5 октомври, който се отбелязва като Световен ден на учителя в над 100 страни по света от 1994 г. по инициатива на ЮНЕСКО.

Данните на Евростат са за учителите от началното и средно образование в страните-членки на ЕС.

България е на трета позиция в ЕС по степен на феминизация на учителската професия в общообразователната система на страните от ЕС - около 84 на сто от българските учители в системата на началното и средно образование са жени, което прави близо 38 хиляди жени-преподавателки.

Страната ни е на втора позиция в ЕС и по застаряване на учителския персонал - около 48 на сто от учителите у нас в началните и средни училища са над 50 и повече години, което е близо 21 хиляди души.

По данни на НСИ у нас през 2015 г. е имало над 45 хиляди учители в 2014 общообразователни училища, където са се обучавали близо 600 хиляди ученици, от които 102 хиляди са били записани в училища в селата. В страната са функционирали и 70 частни общообразователни училища, където са се обучавали над 7 хиляди ученици.

5,7 млн. са учителите в ЕС

През 2015 г. 5,7 милиона души работят като учители в Европейския съюз, като Евростат отчита бройката на учителите, които работят в началното и средно образование.

От тази бройка около 500 хиляди са учителите в ЕС до 30 години, а около 2 милиона са учителите над 50-годишна възраст. Около 570 хиляди от преподавателите в ЕС са навършили 60 години, като най-високи проценти в тази възрастова група са открити в Италия - 18 на сто и Естония - 17 на сто.

Най-феминизирана е учителската професия в Латвия - 87 процента и Литва - 85 процента. На трета позиция е България с 84 процента учителски състав от дами, а на четвърта позиция е Естония - 83 на сто.

За съседите ни статистиката е следната: в Гърция и Македония - около 65 от учителите са жени, в Сърбия - 70 на сто и в Румъния - 75 на сто.

Италия е страната в ЕС с най-застаряващ учителски персонал - над 57 процента от учителите там са на 50 и повече години. България е на втора позиция с 48 на сто застаряващ учителски персонал. На следващите позиции са трите балтийски страни Латвия, Литва и Естония с около 46 на сто застаряващ учителски персонал.

В съседна Гърция учителите над 50 години са около 40 на сто от общия персонал, в Румъния - 28 на сто, а най-малко сред съседните ни страни са възрастните учители в Македония - едва 22 процента.

Най-нисък процент застаряващи учители е отчетен в Малта - 13 на сто, Великобритания и Люксембург - по 20 на сто, отчита Евростат.

[Политика](#)

✓ Проверяваме фирмите с най-много болни

Броят на листовите през последните години стана тревожно голям

Когато се говори за неправомерно издадени болнични листове, трябва да се има предвид, че всички, които постъпват в НОИ, са издадени от компетентни органи на медицинската експертиза - лекари и лекарски консултативни комисии, в съответствие с действащите нормативни актове. Само от тези данни обаче не може да се направи преценка дали е налице заболяване, което да налага издаването на болничен лист, или дали неговата продължителност съответства на нужния период за възстановяване на работоспособността. Независимо от това, с оглед изплащаните от държавното обществено осигуряване средства, се извършва анализ, свързан с броя на болничните листове и разходите за парични обезщетения за временна неработоспособност. Целта му е да се идентифицират работодателите, при които е налице значителен брой на работници и служители, за които се представят документи за изплащане на парични обезщетения по болнични листове, както и лекарите и лечебните заведения, които са ги издали. Предстои да бъде направен анализ и на продължителността на болничните листове за конкретни заболявания. След неговото изготвяне от НОИ ще предложим предприемането на съвместни действия с Министерството на здравеопазването и НЗОК.

Тревожното по отношение на болничните листове е, че през последните години броят им стана твърде голям. Средно за първите 8 месеца на 2015 г., 2016 г. и 2017 г. са приети по около 2 млн. болнични листове. Освен това се наблюдава и нарастване на броя им всяка година, макар и с не особено големи темпове. Приетите през първите 8 месеца на тази година например са с 2,4% повече спрямо същия период на м.г. Разходваните през 2017 г. средства от държавното обществено осигуряване за парични обезщетения за временна неработоспособност пък са с 38,4 млн. повече от плана за годината.

Все пак трябва да кажа, че се наблюдава положителен ръст и в броя на осигурените за общо заболяване и майчинство лица - с около 2% за последните три години, което също дава отражение върху наблюдавания възходящ тренд.

Наблюденията върху организацията на работа на ТЕЛК показват, че действащата сега оценка, съобразно, която се определя процент на загубената работоспособност спрямо здравия човек, не може да бъде приложена към всеки отделен случай, за да отчете не само здравословното състояние на лицето с увреждане, но и факторите на средата, в която то живее и работи, неговата професия, дейността, която изпълнява, както и обстоятелството по какъв начин увреждането възпрепятства или затруднява неговите обичайни ежедневни дейности и работата, която е извършвало до този момент. В този смисъл е необходимо да бъде изготвена методика за оценка, която да отчита вида и степента на увреждане на всяко

лице и това как тези вид и степен на увреждане затрудняват или възпрепятстват нормалния живот и професионалната дейност на лицето.

Подаваните сигнали и данни за некоректно определяне на процент трайно намалена работоспособност водят до съмнения за наличие на лоши практики в експертните решения на част от лицата, което от своя страна води до отпускане на инвалидни пенсии или до определянето на по-висок размер на инвалидните пенсии на лица, които нямат право на това. По този начин неблагоприятно се засягат и правата на хората с реални увреждания, които действително имат нужда от различна форма на социална подкрепа, в това число и от изплащане на пенсии за инвалидност. Засягат се и интересите на обществото като цяло. Поради това е необходимо да бъде изграден ефективен, прозрачен и ясен механизъм за извършване на освидетелстването на лицата, който ще защитава интересите на хората с увреждания, но и който ще възпрепятства злоупотребите с пенсии за инвалидност. Към Министерството на труда и социалната политика и към Министерството на здравеопазването са създадени групи от експерти, които анализират проблемите и работят по интегриране на Международната класификация на човешката функционалност, уврежданията и здравето (ICF) на Световната здравна организация. Целта е да се въведат единни, стандартизирани критерии за описание на функционирането, увреждането и здравето на човека, въз основа на които да се оценяват видът и степента на увреждане, от една страна, а от друга - способността на лицето да полага някакъв вид труд и възможностите му да се включи на пазара на труда. Новите критерии ще подобрят качеството на експертизата на хората с увреждания в работоспособна възраст. Чрез прилагане на обективната и диференцирана оценка ще се създадат и допълнителни възможности за интеграция на хората с увреждания на пазара на труда. Надявам се това да спомогне и за по-доброто насочване и разпределение на публичните разходи за осигуряване на подкрепа на тези лица, както и за повишаване на общественото доверие.

През юни тази година НОИ за първи път изпрати уведомителни писма до онези лица, които през 2018 г. ще навършат т.нар. обща пенсионна възраст за придобиване на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст. Изпратените в цялата страна писма са общо 82 782 бр. От тях върнати като недоставени с причина "непознат" и "преместен на друг адрес" са под 2 на сто (1,86%). Все пак, ако някой попада в тази група и не е получил писмото си, той може да направи това в приемните на всяко едно от териториалните поделения на НОИ. По прогнозни към момента данни през 2018 г. ще бъде изпратен приблизително същият брой писма - около 83 000. С тези писма хората се уведомяват не само за конкретната дата, на която изпълняват изискването за навършена възраст, но и за обстоятелството, че за да придобият право на пенсия, трябва да притежават и нормативно определения осигурителен стаж. Те също така се информират за документите, които следва да съберат и да представят пред пенсионния орган, както и за възможността да си извадят персонален идентификационен код (ПИК), с който могат да ползват електронните услуги на НОИ. Последното е важно и силно го препоръчвам, тъй като по този начин лицата могат да проверят дали работодателите им са подавали през годините коректна информация за стажа им и на какви доходи са ги осигурявали. В случай че има несъответствия, те ще имат достатъчно време да поискат корекция на тези данни, което ще ускори и улесни бъдещото пенсионно производство.

Производството за отпускане на пенсия се затруднява най-вече тогава, когато за минало време липсват документи от даден осигурител, той е прекратил дейността си, не може да бъде открит или няма правоприменик, а ведомостите му не се съхраняват никъде, включително не са предадени в осигурителния архив на НОИ. Трудности настъпват и когато за дадено лице няма подадени данни от осигурителя в Регистъра на осигурените лица за периодите след 1 януари 1997 г., откогато съществува този регистър. Това е една от причините за изпращането на уведомителните писма - кандидат-пенсионерите да имат възможност своевременно да проверят дали данните в системата на НОИ са коректни и да набавят липсващите им документи за периодите преди създаването на регистъра. Затруднения и евентуално забавяне при отпускането на пенсия се появяват и при лицата с положен осигурителен стаж в чужбина. В тези случаи се налага да се води кореспонденция със съответната чужда компетентна пенсионна институция, която да потвърди съответния стаж, което отнема технологично време.

[БНТ](#)

✓ Подходящият критерий за детските надбавки се вдига на 450 лв.

В момента се подпомагат 600 хиляди деца

Повече семейства ще получават детски надбавки. Правителството планира да разшири подходящия критерий за получаване на помощта.

Средномесечният доход на член от семейството вече ще трябва да бъде до 450 лв., а не до 400 лв., както е сега. Промяната е свързана с ръста на минималната работна заплата. Това показват част от разчетите, които се правят преди обсъжданията на бюджета за следващата година, посочи Христина Христова, бивш министър на труда и социалната политика и съветник по социалните въпроси в МС.

В момента се подпомагат 600 хиляди деца.

Явор Алексиев, икономически анализатор, посочи, че няма да се изненада разчетите да се окажат грешни, защото при последното вдигане на критерия повече хора са спрели да получават помощи.

„В момента икономиката работи добре и има излишък. Сега добавките ще се вдигнат с по 5 лв. за две деца, което няма да подобри нищо за тези деца. Това е най-неефективната програма у нас. Хората декларират по-ниско доходи от колкото получават“, коментира той.

Според него е нужно да има повече контрол на това ходят ли децата на училище, което е част от критериите за изплащане на парите

✓ Спад в печалбите на банковата система

През август се наблюдава месечен растеж на активите и депозитите на банковата система в България, като намаляват разходите за обезценка по кредити и вземания, отчита Българската народна банка (БНБ). Централната банка отчита и намаляване на печалбата на банковата система към 31 август 2017 година.

От публикувания отчет се вижда, че към края на август разходите за обезценка по кредити и вземания са 323 млн. лева (при 426 млн. лева за осемте месеца на 2016 г.). Изчисленията на Investor.bg показват, че това е спад с 24%.

В края на този месец общото балансово число на системата е повлияно от увеличението на привлечения ресурс и на паричните салда при централни банки и другите депозити на виждане, коментират от централната банка.

Ликвидната позиция се повишава.

В края на август ликвидните активи възлизат на 30,8 млрд. лева, като с най-голям дял в структурата им остават паричните средства и парични салда при БНБ (54,2%). Коефициентът на ликвидните активи, изчисляван по Наредба № 11 на БНБ, достига 37,61%.

Печалбата на банковата система към 31 август 2017 г. е 913 млн. лв. (при 1,040 млрд. лева за осемте месеца на предходната година), което е намаление на годишна база с над 12%. От БНБ припомнят, че отчетената печалба към 31 август миналата година беше повлияна от еднократния ефект от сделката по придобиването на Visa Europe.

Общата сума на активите на банковата система нараства с 1,3% спрямо юли и в края на този месец достига 94,7 млрд. лева. Спрямо юли нарастват паричните салда при централни банки и другите депозити на виждане. В резултат от това в позицията пари, парични салда при централни банки и други депозити на виждане, е отчетено увеличение с 5,5% (1 млрд. лева), а делът ѝ в активите достига 21,2% (при 20,4% в края на юли).

При портфейлите с ценни книжа, които възлизат на 12,1 млрд. лева, е налице месечен растеж с 0,3%, а делът им в активите в края на месеца е 12,8%.

Брутният кредитен портфейл на банковата система (без кредитите и авансите за секторите централни банки и кредитни институции) нараства през август с 0,1% до 55,9 млрд. лева, показват данните на БНБ.

Увеличение се наблюдава при кредитите за домакинства (със 150 млн. лева), а намаление – при заемите за нефинансови предприятия (със 74 млн. лева). Кредитите за други финансови предприятия намаляват с 35 млн. лева, а заемите за сектор държавно управление – с 1 млн. лева).

През август ръстът на депозитите в банковата система на месечна база е 1,4% и достига 80,9 млрд. лева.

Спестяванията на фирмите се увеличават с 4,6% (1,017 млрд. лева), на другите финансови предприятия – с 4,6% (159 млн. лева), ръстът при депозитите на домакинства е 0,1% (36 млн. лева), а на кредитните институции – 0,4% (16 млн. лева).

В централната банка отчитат намаление при депозитите на сектор Държавно управление – 3,7% (72 млн. лева).

Собственият капитал в баланса на банковата система в края на август възлиза на 12,3 млрд. лева, като за месеца се увеличава с 1,3% (155 млн. лева) поради нарастване на печалбата и на натрупания друг всеобхватен доход.

✓ 2.5 млн. българи не подозират, че притежават 2 млрд. лв. от масовата приватизация

Милиони хора участваха в масовата приватизация в края на миналия век. Много от тях притежават акции или са наследили такива, но дори и не подозират за това. Или пък знаят, но нехаят.

По тази тема ДИР.БГ разговаря с Васил Големански – изпълнителен директор на Българска фондова борса (БФБ) София.

– Преди време алармирахте за спящи акции. Какво представляват те?

– „Спящи акции“ наричаме акции, придобити в процеса на масова приватизация през 1996 -1997 г. Те са придобити чрез инвестиционни бонове (бонувите книжки). Акции са от емисиите на дружествата, участвали в масовата приватизация или са от капитала на тогавашните приватизационни фондове, сегашни холдинги.

Те имат следните характеристики:

По партии са с малки обеми – масово по 25, по малко 50 и малко по 100 бр. акции. Това ги прави икономически неизгодни за продажба или други действия, поради факта, че в много от компаниите продажбата на този пакет ще допринесе за почти съизмерима печалба на собственика с разходите за продажбата.

Акциите се намират в т.нар. Регистър А – и не се управляват от инвестиционни посредници. Не са извършвани активни действия с тях повече от 5 години (масово не са извършвани действия от придобиването им през 1997).

Масово собствениците на такива акции не са участвали на общи събрания на дружествата и не са получавали дивидент. Техният обем като цяло е значителен като стойност около 2 млрд. лв. и засяга 2,5 млн. собственици.

– Как да процедират хората с акции на компании, вече делиствани от БФБ?

– Ако компанията е делиствана от БФБ, то тя е вече непублична и акциите могат да се купуват и продават само на извънборсов пазар – т.е. в повечето случаи с пряка договорка, на неизвестна цена. Собствениците на такива акции могат да се обърнат към самите дружества.

– Какви са плановете на БФБ за развитието на капиталовия пазар?

– БФБ е един основните участници в Съвета за развитие на капиталовия пазар и активен участник в създаването на стратегията за развитие на капиталови пазар. Следователно плановете на БФБ за развитието на капиталовия пазар са изцяло свързани с реализацията на стратегията за развитие на капиталовия пазар. В момента активно се работи по следните проекти:

– създаване на вторичен пазар на ДЦК на БФБ;

– стартиране на търговия с европейски и американски акции на пода на БФБ;

– създаване на пазар за развиващи се малки и средни дружества с облекчен режим на набиране на капитал.

✓ В сянката на несигурността

SOFIX расте със 17.20 % от началото на годината - ще рече, че ако сте вложили 1000 лв. в индекса на сините чипове на "БФБ-София", в края на септември ще имате печалба от 171 лева. В днешните несигурни времена всеки се оглежда за изгодна инвестиция. Все по-малко са възможностите, които биха оставили инвеститора доволен. Акциите могат да поглеждат завистливо към такава доходност, лихвите по депозитите клонят към нулата, наемите носят повече грижи заради неособено вежливите наематели...

Взаимните фондове донякъде бяха сред активите, които се представяха успешно през изминалите девет месеца. Проучване на в. "БАНКЕРЪ" показва, че клиентите на 81 от тях могат да са доволни от вложението си, което е на печалба. А това означава, че те пазят потенциала си, за да бъдат добра алтернатива за вложение, когато фондовият пазар губи. Случилото се обаче е логично. Индексът просто "следи" представянето на петнадесет компании, докато един договорен фонд може да влага парите си в различни инструменти. Така може да "обира" печалби от някои от тях, с които да компенсира загубата от други.

Три от колективните схеми "бият" по доходност SOFIX. Най-печеливш е "Аванс Инвест", който е успял да донесе на инвеститорите в него печалба от 21.81% за деветте месеца на тази година. Той инвестира в акции на водещи компании от основните сектори на икономиката на балканските страни-членки на ЕС - България и Румъния. "Фондът се стреми да открива най-перспективните инвестиционни възможности на борсите в София и Букурещ, следвайки дисциплинирано своята дългосрочна стратегия", казва Георги Георгиев - портфейлен мениджър на "Аванс Инвест".

"Златен лев Индекс 30" донесе на клиентите си печалба от 21 процента. Това е първият индексен фонд в България, базиран на официален индекс на "БФБ-София". Той инвестира в акции на 30 дружества, включени в индекса BG TotalReturn30 (BG TR30) като следва движението му на фондовия пазар. Фондът е организиран от "Златен лев Капитал" АД - дружеството с най-дълъг професионален опит в управляването на колективни инвестиционни схеми в България.

"Аванс Възможности в Нова Европа" инвестира в акции на компании от Централна и Източна Европа, преимуществено в Полша, Чехия, Унгария, както и в балтийските републики. Фондът участва в IPO сделки в региона, но се допуска и участие в IPO-та извън тези пазари. Според портфолио мениджъра Надя Неделчева, клиентите на "Аванс Възможности в Нова Европа" печелят от потенциала на новите страни членки на ЕС, съчетаващи атрактивността на развиващите се пазари със сравнително по-напреднал стадий на развитие на борсите им.

Единственият доскоро фонд, базиран върху представянето на SOFIX - "Алфа SOFIX Индекс", е постигнал доходност от 13.21% в края на септември. Това е първият индексен фонд на българския пазар. От февруари 2014 г. портфейлът му следва движението на най-стария борсов измерител, който включва 15 от най-ликвидните и с най-висока капитализация компании, търгувани на "БФБ-София".

На 27 септември вторият индексен фонд върху SOFIX - Expat Bulgaria SOFIX UCITS ETF, стана на година. От тази дата тогава започна борсовата търговия с неговите дялове, а за една година цената им е скочила с 19.69 на сто. Фондът привлече вниманието на различен тип инвеститори и беше в основата на съживяването на българския капиталов пазар. Expat Bulgaria SOFIX UCITS ETF е единственият в България борсово търгуван фонд, който следва представянето на индекса SOFIX. Той е пасивно управлявана колективна инвестиционна схема от отворен тип за следене на измерителя чрез метода на пълно физическо репликиране. Доходността на фонда следва тази на индекса, т.е. ако българският пазар поскъпне, дяловете на фонда биха увеличили пропорционално пазарната си стойност.

Борсово търгуваните фондове (ETF, Exchange-Traded Funds) инвестират средствата на инвеститорите в акции на компании от определен индекс, сектор, цена на суровина и др., но за разлика от традиционните взаимни фондове са регистрирани на борса и акциите им се търгуват свободно на нея.

Към края на септември Expat Bulgaria SOFIX UCITS ETF е издал 25.05 млн. дяла и е достигнал нетна стойност на активите от над 31.4 млн. лева.

[Sinor.bg](#)

✓ Според Порожанов земеделският сектор у нас е консолидиран и в добро състояние

Оценката на министъра е изразена на среща с посланика на САЩ у нас

На среща с посланика на САЩ в България Ерик Рубин министърът на земеделието, храните и горите Румен Порожанов заяви, че земеделският сектор у нас е в добро състояние и е консолидиран, се посочва в съобщение на пресцентъра на оглавяваното от него министерство. Като аргумент в подкрепа на твърдението си Порожанов посочи изготвената съвместна позиция на селскостопанския бранш у нас за бъдещето на Общата селскостопанска политика (ОСП) след 2020 г. Той представи пред Рубин аспектите на предстоящото председателство на България на Съвета на Европейския съюз. Посланикът пожела успех на България в това начинание и изрази задоволство от добрата работа с българския земеделски сектор.

На срещата са били обсъдени въпроси от взаимен интерес по отношение на увеличаване на инвестициите и търговията в земеделския сектор. В тази насока в пореден изблик на общи приказки Порожанов е подчертал, че за България е важно да има добра комуникация с всички държави, с които се поддържат бизнес отношения.

✓ **Петролът отново подскочи до \$57 за барел и тръгна надолу**

Цените на петрола от еталонните световни марки се понижават след вчерашния им скок на фона на безпокойството на инвеститорите заради ръста на добива и експорта в САЩ.

В същото време пазарът намира поддръжка от новините за възможно ново продължаване на действието на споразумението за съкращаване на добива ОПЕК+, отбелязва MarketWatch.

Декемврийските фючърси за сорта Brent на лондонската борса ICE Futures сутринта поевтиняват с 6 цента - до \$56,94 за барел. На търговете в четвъртък цената им се покачи с \$1,2 (2,15%), достигайки \$57 за барел.

Котиروските за американския еталон WTI за ноември се понижават с 8 цента - до \$50,71 за барел. В края на вчерашната сесия цената им се бе повишила с \$0,81 (1,62%) - до \$50,79 за барел.

От началото на седмицата WTI поевтиня с 1,8%, като отбеляза седмично понижение за първи път от началото на септември. Съгласно информацията на енергийното министерство добивът на петрол в САЩ през миналата седмица е нараснал с 14 хиляди барела на денонощие, достигайки 9,561 милиона барела. Експортът е скочил с 33,1% - до 1,98 млн. барела на денонощие, а вносът на суровина в САЩ се е намалил с 213 хиляди барела на денонощие.

Общият износ на петрол и петролни продукти се е увеличил с 1 млн. барела на денонощие - до рекордните 7,02 милиона барела.

Вчера се проведе разговор между президента на Русия, Владимир Путин и краля на Саудитска Арабия, Салман бин Абдул Азиз ал Сауд, на който те подкрепиха работата на страните си по формата ОПЕК+ за съкращаване на добива и стабилизиране на пазари и цените.

Вниманието на трейдърите е насочено и към тропическия ураган "Нейт", който приближава американското крайбрежие. Exxon Mobil Corp. евакуира персонала а на две платформи в Мексиканския залив, Chevron Corp. планира да спре работата също на две свои съоръжения в района.

Profit.bg

✓ **Ръст при азиатските акции след поредните рекорди на Уолстрийт**

Цените на акциите в Азия нараснаха днес, след като оптимизмът по отношение на данъчните реформи в САЩ повиши индексите на Уолстрийт до нови рекордни нива.

Доларът се движеше близо до седмемседмичен връх, след като нови данни дадоха индикации за солиден ръст на икономиката.

Азиатско-тихоокеанският индекс на MSCI нарасна с 0.3% и върви към 1.6% ръст за седмицата.

Японският индекс Nikkei 225 добави 0.25%, след като достигна нов двегодишен връх. Австралийският основен индекс се повиши с 0.8%, а южнокорейският KOSPI нарасна с 0.9%.

Щатският индекс S&P 500 вчера записа шесто поредно рекордно високо ниво на затваряне. Това е най-дългата му подобна серия от 1997 г. насам.

Изнесените вчера данни показаха, че броят на първоначалните молби за помощи при безработица в САЩ е намалял с повече от очакваното, а търговският дефицит се е свил.

Оптимистичните новини за икономиката повишиха лихвите по щатските държавни облигации и помогнаха за ръста на доларовия индекс до седмемсечен връх.

Публикуваните тази седмица данни за щатската икономика бяха солидни като цяло, а фокусът на инвеститорите се насочва към очакваните по-късно днес данни за неселскостопанската заетост.

За финансовите пазари е от ключов интерес как ураганите Харви и Ирма са се отразили на пазара на труда през септември. Икономистите очакват щатската икономика да е създала 90 000 нови работни места през миналия месец, в сравнение със 156 000 през август, сочи проучване на Reuters.

Еврот се търгува почти без промяна на ниво от 1.1710 долара, след като вчера изгуби 0.4%. Еврот върви към 0.9% загуба за седмицата, през която падна до почти двумесечно дъно от 1.1695.

Доларът също се търгува почти без промяна спрямо йената на ниво от 112.855 и е на път да отчете седмично повишение от 0.3%.

Паундът бе особено уязвим спрямо долара, след като речта на британския премиер Тереза Мей засили опасенията на пазарите относно способността ѝ да управлява ефективно.

Паундът отстъпи до едномесечно дъно от 1.3088 долара, след като вчера изгуби 1%.

Падщите цени на облигации повишиха лихвата по 10-годишните щатски държавни ценни книжа до 2.348%, доближавайки я отново до тримесечния връх от 2.371, достигнат в понеделник. В средата на седмицата лихвата временно падна до 2.300.

При суровините цената на петрола от сорта брент губи 0.2%, до 56.88 долара за барел. Фючърсите поскъпнаха с 2.1% вчера - на фона на признаците, че Саудитска Арабия и Русия ще ограничат производството и през следващата година, въпреки че предпазливостта по отношение на поредната тропическа буря, която се е насочила към Мексиканския залив, ограничи поскъпването.